

Trafiknämnden

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2012-03-01Identitet
TN 1110-230

Handläggare:
Jens Plambeck
08-686 1651

Yttrande över motion 2011:32 om utsläppen av växthusgaser vid konstruktion av spårvägar och annan trafikinfrastruktur

Bakgrund

Anna Sehlin (V) skriver i motionen att cementtillverkning utgör en stor källa till utsläpp av växthusgaser (VHG). I motionen framgår att "enligt beräkningsmodeller genererar spårvägsutbyggnader så mycket som 1200 ton koldioxidekvivalenter per kilometer bana". Motionären föreslår att utsläppen av VHG för ny- och reinvesteringar som görs i spårväg och annan infrastruktur ska redovisas ur ett livscykelerspektiv. Sehlin föreslår också att SL ska ges i uppdrag att utreda hur andra material som trä eller återvunnen plast kan användas som alternativ till betong.

SL:s huvudsakliga ståndpunkter

Trots att drygt 50 % av busstrafiken numera drivs med förnybara drivmedel så orsakade driften av SL-trafiken ett utsläpp av ca 110 000 ton koldioxid under 2011. Av detta står busstrafiken för ca 87 %, spårtrafiken för 0,01 % och resten härrör från Färdtjänsttrafiken och depå/fastighetsdrift. I detta sammanhang är sannolikt VHG-emissionerna från spårkonstruktioner ännu relativt blygsamma. Motionären har dock rätt i att i takt med att SL-trafikens drift utvecklas mot allt mindre klimatpåverkan så blir VHG-emissioner under infrastrukturens konstruktionsfas, inkl. produktion av material, av allt större betydelse. Dessa emissioner måste dock sättas i relation till det resandeunderlag som nyttjar/kommer att nyttja ny infrastruktur.

I sammanhanget bör nämnas att Stockholms läns landsting nyligen beslutade miljöprogram "Miljöutmaning 2016"¹ delvis föregår motionens förslag. Där finns exempelvis ett miljömål om att regionplanera för lägre klimatpåverkan per invånare. Där finns även mål om kretsloppsanpassat och resurssnålt byggande.

SL kommer att utvecklas mot att jobba mer inriktat med dessa frågor. Det visar sig bland annat i de direktiv som styr SL:s verksamhet och det är därför en naturlig konsekvens att även SL:s nyanläggningsprojekt kommer att spegla denna utveckling.

¹ Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting, Miljöutmaning 2016

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

- att översända förvaltningschefens förslag till yttrande till Landstingsstyrelsens förvaltning, samt
- att förklara paragrafen omedelbart justerad

Anders Lindström
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

Bilaga

Motion 2011:32 av Anna Sehlin (V) om utsläppen av växthusgaser vid konstruktionen av spårvägar och annan infrastruktur

Vänsterpartiet

Stockholms läns landsting
2011-10-11

Ankom Stockholms läns landsting 2011-10-11 Dnr. LS 1110-1337

Robert III
2011: 32

Motion av Anna Sehlin (V) om utsläppen av växthusgaser vid konstruktionen av spårvägar och annan trafikinfrastruktur

Tillverkningen av cement utgör en stor men föga uppmärksammas källa till utsläpp av växthusgaser. Under förra året släppte den globala cementindustrin ut motsvarande två miljarder ton koldioxid, vilket är dubbelt så mycket som flygindustrins totala utsläpp. I Sverige står cementindustrin för cirka tre procent av de totala utsläppen av koldioxid, globalt för cirka fyra procent. Utsläppen härrör i huvudsak från den kemiska process som cementtillverkningen innebär, men också från den energi som åtgår vid tillverkningen.

Vid anläggande av spårvägar används en stor mängd cement/betong till brokonstruktioner, lining av tunnlar och till slipers. Enligt beräkningsmodeller genererar spårvägsutbyggnader så mycket som 1200 ton koldioxidekvivalenter per kilometer bana. Dessa utsläpp av växthusgaser redovisas normalt inte i de beräkningar avseende miljö- och klimatpåverkan som görs av SL. Även om spårvägssatsningar generellt ger en positiv nettoeffekt för klimatet, bör utsläppen av klimatpåverkande gaser redovisas på ett heltäckande sätt så att väl underbyggda beslut kan fattas och rätt prioriteringar göras.

Det går sannolikt att avsevärt minska utsläppen av klimatgaser genom att välja alternativa material och söka nya konstruktionslösningar. Träkonstruktioner börjar vinna mark och SL bör studera om trä kan användas för vissa brokonstruktioner, såsom exempelvis gångbroar över spåren. I USA har man använt återvunnen plast till slipers med gott resultat. Det finns även lovande studier kring betong som kan absorbera koldioxid. SL ska noga följa denna utveckling och hela tiden sträva efter att minska kollektivtrafikens klimatpåverkan.

Vänsterpartiet föreslår Landstingsfullmäktige besluta

att utsläppen av växthusgaser för de ny- och reinvesteringar som görs i spårvägar och annan trafikinfrastruktur ska redovisas ur ett livscykelperspektiv, där hänsyn tas till konstruktionsmaterialens klimatpåverkan,

att SL ges i uppdrag att utreda hur andra material, såsom trä eller återvunnen plast, kan användas som alternativ till betong.

Anna Sehlin (V)